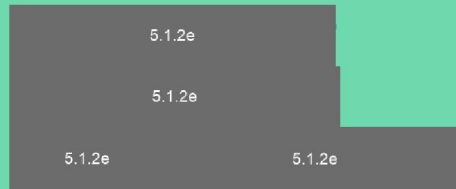

Afnametechniek diagnostiek seizoensinfluenza peilstations surveillance

Fotografie:

Oktober 2019

Doel presentatie

- Selectiecriteria van patiënten voor inclusie in de influenza surveillance door Nivel huisartsen peilstations.
- Het op een juiste manier afnemen en versturen van (viraal) materiaal ten behoeve van deze surveillance.
- Het werken met persoonlijke veiligheidsmaatregelen.

Onderdelen

- Selectiecriteria patiënten.
- Het toepassen van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Administratie.
- Afnemen van een neuswat en een keelwat.
- Verpakken en versturen van monsters.
- Opruimen.
- Handen wassen.

Selectiecriteria patiënten

Doelgroep

U wordt verzocht per week, per peilstation, monsters in te sturen van:

- Op maandag t/m woensdag minimaal de eerste twee patiënten met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ);
- Als op maandag t/m woensdag geen patiënten met IAZ zijn bemonsterd, op donderdag t/m zondag minimaal de eerste twee patiënten met IAZ of een andere acute respiratoire infectie (ARI);
- De gehele week minstens 1 kind <10 jaar met IAZ of ARI.

Tijdstip bemonsteren en soort monsters

Bij voorkeur worden de monsters, een neuswat EN een keelwat, maximaal vier dagen na de eerste ziektedag afgenomen. Hoe later de monsters afgenomen worden hoe minder betrouwbaar de diagnostiek.

Persoonlijke bescherming afnemer

Handschoenen

Het is raadzaam om handschoenen te dragen:

- 1.Om uzelf en eventuele volgende patiënten te beschermen.
- 2.Om vervuiling van het monster te voorkomen.

Stap 1. Voorbereiding

- Leg patiënt/familie uit wat het doel is van de influenzasurveillance, vraag om toestemming om te bemonsteren en gegevens door te geven aan het RIVM en Nivel.
- Leg uit wat er bij het afnemen van monsters gaat gebeuren.
- Informeer patiënt/familie dat er persoonlijke bescherming (handschoenen) wordt toegepast en licht de redenen toe.

- Zorg dat alle materialen aanwezig zijn: volg de checklist op de volgende dia!
- Controleer de materialen op uiterste houdbaarheidsdatum.
- Als de uiterste houdbaarheidsdatum van het virustransportmedium verlopen is, gebruik dit dan niet. Stuur het pakketje met een briefje erin dat houdbaarheidsdatum is verlopen retour naar het RIVM. U ontvangt dan per omgaande een vers pakketje.
- Neem monsters af in een ruimte waar **idealiter nooit** influenza vaccinaties worden gegeven; dat kan namelijk tot een foutieve diagnose influenza leiden.

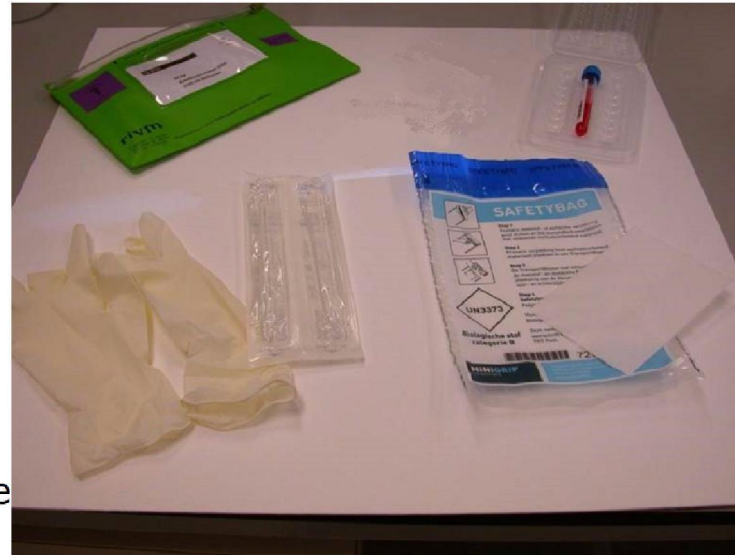
Stap 2. Klaarleggen materiaal

Materiaal in RIVM verzendenveloppe:

1. Aanvraagformulier
2. Twee soorten wattenstokjes (met plastic drager)
3. Buisje met virustransportmedium*
4. Verzendenveloppe, absorberend doekje en veiligheidszak

Eigen materiaal:

5. Houten spatel (eventueel)
6. Smitflacon alcohol 70%
7. Afvalzakken
8. Eventueel stickers om op het busje te plakken

*De ongebruikte transportvloeistof kan bij kamertemperatuur, in het donker, in de ongeopende groene enveloppe bewaard worden. De transportvloeistof is op deze wijze tot 1 jaar na ontvangst houdbaar.

Stap 3. Papierwinkel

- Vul het aanvraagformulier aan beide zijden in.
- **Vergeet niet** de instemmingsvraag in het rode kader bovenaan het formulier te beantwoorden. Wij zijn wettelijk verplicht deze vraag te stellen. Is de vraag niet beantwoord dan moeten we het formulier en het monster vernietigen.
- **Vergeet niet** de buitenlandhistorie te vragen (reden: veiligheid analisten i.v.m. mogelijke blootstelling aan vogelpestvirus of MERS-coronavirus).
- Noteer/plak sticker met naam en geboortedatum op de te verzenden buis.

Afnamelocaties

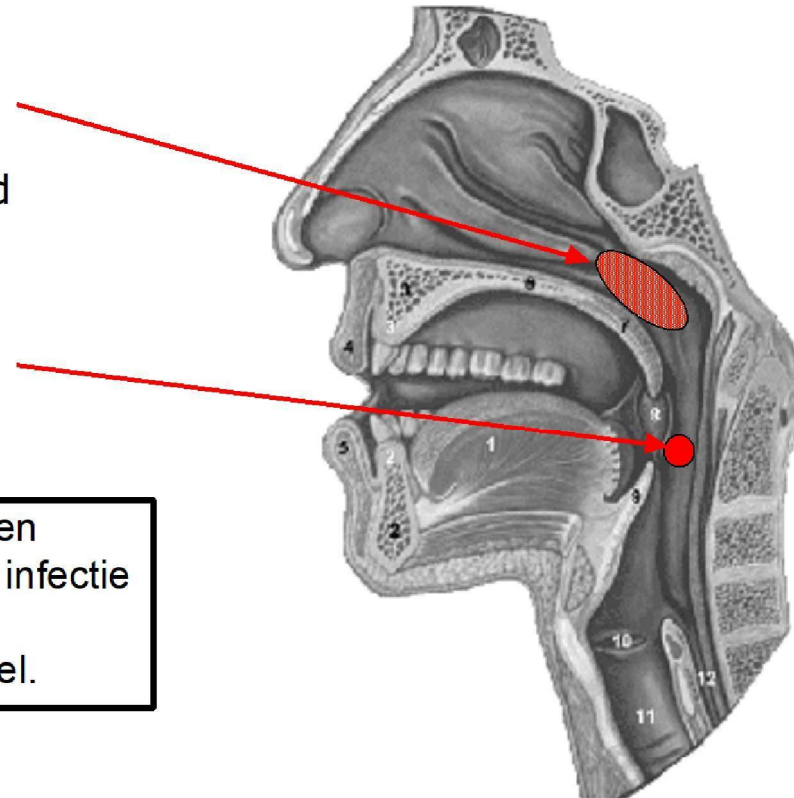
Nasofarynx

Diepe neuswat
Tot lichte weerstand

Orofarynx

Achterwand keel
Tot kokreflex

Elk type virus heeft een voorkeursplaats voor infectie afhankelijk van de virusreceptor op de cel.

Twee soorten wattenstokken

In het monsterafnamepakket zitten twee apart verpakte wattenstokken

Orofaryngeale (achterwand keel) wattenstok; breekpunt op 8 cm

Nasofaryngeale (diepe neuswat) wattenstok; breekpunt op 10 cm

Om verwarring te voorkomen staat op de verpakking 'neus' of 'keel'.

- Neem eerst de nasofaryngeale (diepe neuswat) wattenstok af en stop die in de buis met virustransportmedium.
- Neem daarna de orofaryngeale (keel achterwand) wattenstok af en stop die in de buis met virustransportmedium waar de nasofaryngeale wattenstok al in zit.
- Op de volgende dia's wordt beschreven hoe de monsters afgenomen dienen te worden en hoe de wattenstokken in de buis met virustransportmedium geplaatst moeten worden.

Stap 4. Afnametechniek neuswat

- Neus snuiten en het hoofd achterover buigen.
- Trek de neuspunt iets omhoog.
- Steek de nasofaryngeale wattenstok zo diep mogelijk in de neus tot een lichte weerstand (3/4).

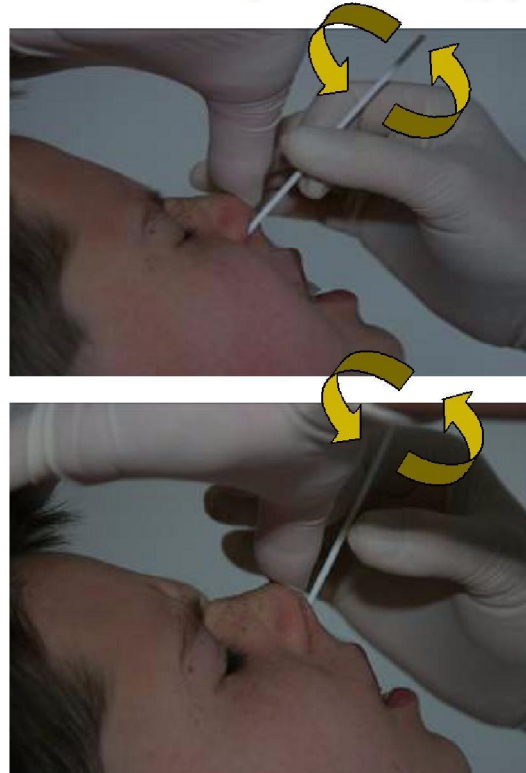
Vervolg op volgende dia...

Stap 4. Afnametechniek neuswat (vervolg)

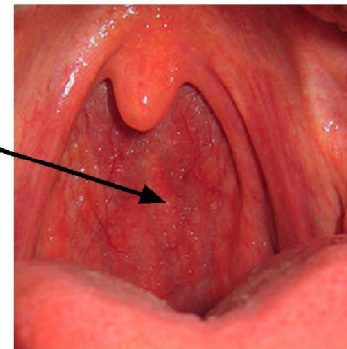
- Roteer de wattenstok enkele malen rond in het neusgat tegen de achterwand (nasofarynx).
- Alleen bij niet bereiken nasofarynx andere neusgat proberen.
- Geeft soms traanreflex bij patiënt.
- Stop de nasofaryngeale wattenstok in de buis met transportmedium (zie stap 5).

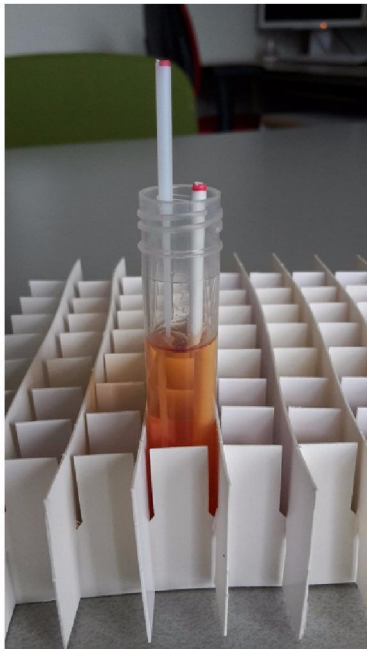
Stap 4. Afnametechniek keelwat

- Laat de patiënt zijn hoofd achterover buigen.
- Gebruik eventueel een spatel om de tong naar beneden te houden.
- Steek de orofaryngeale wattenstok zo diep mogelijk achter in de keel en beweeg de wat enkele malen heen en weer over de achterwand van de keel.
- Kan een kokreflex geven.
- Stop de wattenstok in de buis met transportmedium waarin de nasofaryngeale wattenstok al zit (zie stap 5).

Stap 5. Wattenstokken in buis plaatsen

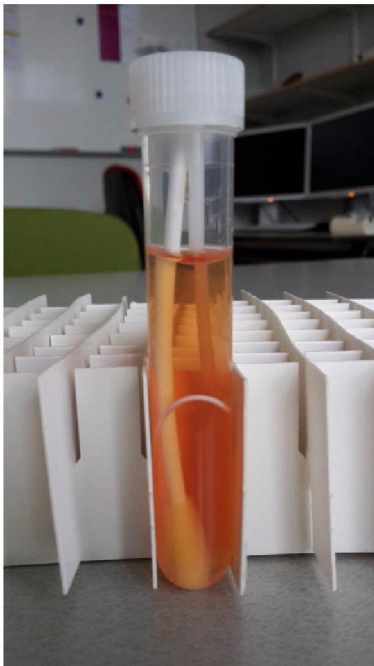

- Neem nasofaryngeale wattenstok af.
- Open het buisje en stop de wattenstok in het buisje.
- Breek de wattenstok af.
- De afgebroken wattenstok blijft ruim 1 cm boven de buisrand uit steken.
- Neem de orofaryngeale wattenstok af.
- Stop de orofaryngeale wattenstok bij de nasofaryngeale wattenstok in het buisje.
- Breek de wattenstok af.

- LET OP: het afgebroken deel van de wattenstokken is besmet afval!

Stap 5. Wattenstokken in buis plaatsen

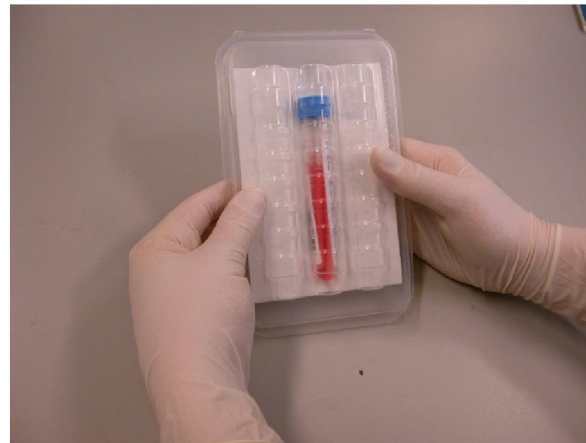
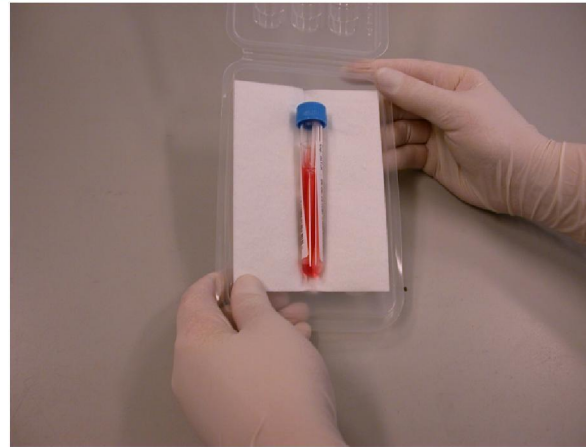

- Plaats de bolle binnenkant van de dop op het boven het buisje uitstekende deel van de nasofaryngeale wattenstok
- Druk naar beneden, hierbij krult de wattenstok op zoals in het plaatje hiernaast.
- Draai de dop goed vast; het laatste stukje voel je wat weerstand, dat is de lekdichte afsluiting.
- Spray buisjes met alcohol 70% en laat 3 minuten inwerken.

Stap 6. Verpakken

- Verpak het te versturen materiaal in het doorzichtige beschermmateriaal (blister) samen met het absorberende doekje.
- Sluit de blister goed af.

Stap 6. Verpakken

- Stop de blister in de veiligheidszak (safety bag).
- Verwijder de plastic beschermlaag van de plakrand.
- Sluit de veiligheidszak zorgvuldig en stevig af.
- LET OP: het ingevulde formulier **NIET** in deze veiligheidszak verpakken, maar los in de verzendenveloppe (zie stap 7).

Stap 7. Versturen

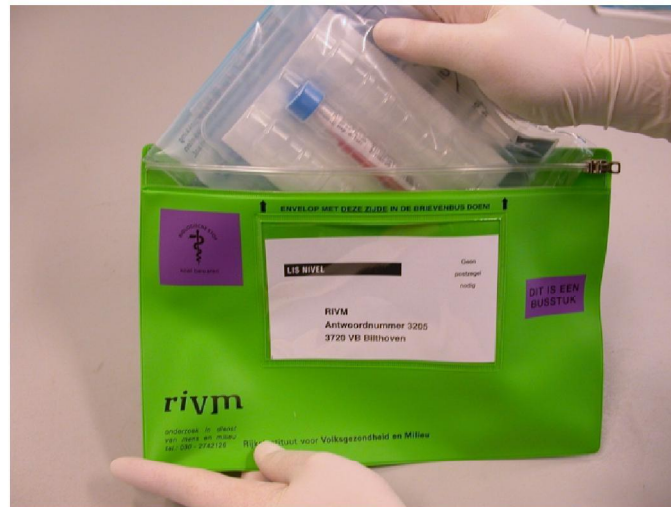
- Stop het ingevulde formulier en de gevulde veiligheidszak in de groene RIVM verzendenvelophe.
- In de enveloppe van het RIVM zit een kaartje in een venster. Draai dit kaartje om zodat het volgende adres zichtbaar wordt:

RIVM-IDS

Antwoordnummer 3205

3720 VB Bilthoven

- Zo mogelijk direct op de post doen of maximaal 1 dag bij 4 graden Celsius opslaan voordat het op de post gedaan wordt.

Stap 8. Opruimen

- Handschoenen uit.
- Handschoenen via de "schone" binnenkant los trekken.
- En in de afvalzak doen.

Stap 9. Handen wassen

Ruim water en zeep & desinfectie met handen alcohol.

Vragen

Voor eventuele vragen over deze presentatie kunt u contact opnemen met 5.1.2e, viroloog bij het RIVM (5.1.2e of 5.1.2e @rivm.nl)